

ปลิง

กรณีถูกปลิงกัดหรือดูดเลือด

1. หากเห็นตัวปลิงเกาะอยู่บนร่างกายไม่ควรดึงออกทันที เพราะอาจทำให้ปากแผลฉีกขาดและเลือดหยุดยากขึ้น ควรใช้น้ำเกลือเข้มข้น (ใช้น้ำผสมเกลือแกง) น้ำส้มสายชูแท้ หรือแอลกอฮอล์ 70% หยดบริเวณรอบๆ ปากของปลิง อาจใช้ไม้ขีดหรือบุหรี่ที่ติดไฟใส่ตัวปลิง เพื่อให้ปลิงหลุดออก
2. ทำความสะอาดบาดแผลด้วยยาฆ่าเชื้อ เบตาดีนหยดลงบนสำลีหรือไม้พันสำลีที่สะอาด เช็ดเป็นวงรูปก้นหอยจากส่วนในแผลออกสู่ส่วนรอบนอกของแผล หากเลือดยังไม่หยุดไหล ให้ใช้ยาซึ่งมีฤทธิ์ช่วยในการหดตัวของเนื้อเยื่อและหลอดเลือด เช่น คาลามาโยโลซีน ทาบริเวณปากแผล
3. หากสงสัยว่า ปลิงซ่อนไซเข้าไปในร่างกาย เช่น มีเลือดออกตามช่องหรือโพรงต่างๆ ไม่หยุด ให้รีบนำส่งโรงพยาบาล

แมงกะพรุนไฟ

อาการและอาการแสดง

จะมีอาการปวดแสบ ปวดร้อน บวมแดง ถ้ารุนแรง จะมีอาการ คลื่นไส้ อาเจียน เป็นลมหมดสติ และอาจถึงตายได้

การปฐมพยาบาล

1. ทำความสะอาด โดยการเอาเยื่อเมือกออก อาจใช้ทรายถู ผักบุงทะเล หรือผ้าเช็ดออก
2. ล้างด้วย แอลกอฮอล์ 70% หรือน้ำสะอาดมาก ๆ
3. แช่ในน้ำร้อนหรือประคบด้วยความร้อนเพื่อลดอาการปวด
4. ให้น้ำแก้ปวด ถ้ามีอาการปวด
5. ถ้ามีอาการรุนแรง ให้รีบนำส่งโรงพยาบาล ในระหว่างนำส่งถ้ามีอาการของหัวใจและการหายใจล้มเหลว ให้ช่วยเหลือโดยการผายปอดและนวดหัวใจ

กองการพยาบาลสาธารณสุข
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

เลขที่ 2 อาคารสำนักงานเขตห้วยขวาง ชั้น 6
ถนนประชาอุทิศ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10320
โทรศัพท์ 0-2276-5636 โทรสาร 0-2276- 3911

การปฐมพยาบาลผู้ถูกสัตว์ มีพิษกัดหรือต่อย

โดย

สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

ผึ้ง ต่อย แตน

อาการและอาการแสดง

คือ คันปวดบวมแดงในบริเวณที่ถูก ต่อย หรือในผู้ที่แพ้จะมีอาการมากขึ้น เช่น คลื่นไส้ อาเจียน เป็นลม หมดสติ และอาจตายได้ ในเวลาต่อมา

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรง

1. จำนวนแมลงที่ต่อย

2. บริเวณที่ถูกต่อย เช่น ถูกต่อยบริเวณมือจะมีความรุนแรงน้อยกว่าบริเวณคอ ซึ่งจะไปรบกวนการหายใจ

3. ความไวต่อพิษ คนที่มีความไวต่อพิษของแมลงสูง จะมีความรุนแรงมากกว่าคนที่มีความไวต่อพิษของแมลงต่ำ ซึ่งปัจจัยนี้ถือว่าเป็นความแตกต่างของบุคคล

การปฐมพยาบาล

1. เอาเหล็กในออก โดยใช้วัสดุที่มีรูตรงกลาง เช่น ลูกกัญญา ปลายปากกา กดวางให้รูอยู่ตรงกลางบริเวณเหล็กในและกดให้เหล็กในโผล่ขึ้นมา แล้วค่อย ๆ ดึงเหล็กในออก ห้ามบีบเค้น เพราะจะทำให้ถุงน้ำพิษที่ติดอยู่กับเหล็กในแตก ร่างกายได้รับพิษเพิ่มขึ้นและเนื้อเยื่อบริเวณที่ถูกกัดต่อยบวมได้
2. ล้างทำความสะอาดบริเวณที่ถูกต่อยด้วย น้ำ สบู
3. ประคบเย็น เพื่อลดอาการปวด บวม และ ลด การดูดซึมเข้าสู่ร่างกาย
4. ให้อาบน้ำเย็น ถ้ามีอาการปวด ทาแผลด้วย แอมโมเนียหรือครีมไตรแอมซิโนโลน
5. ถ้ามีอาการรุนแรง ให้รีบนำส่งโรงพยาบาล ใน ระหว่างนำส่งถ้ามีอาการของหัวใจและการ หายใจล้มเหลว ให้ช่วยเหลือโดยการนวดปอด และนวดหัวใจ

แมงป่อง ตะขาบ

ซึ่งมักอาศัยอยู่ในที่รก เช่น ซอกหิน กองไม้ แมงป่องจะใช้หางที่มีเหล็กในต่อยและฉีดพิษเข้าสู่เนื้อเยื่อของสัตว์ ส่วนตะขาบจะใช้เขี้ยวกัด มองเห็นเป็น 2 จุด อาการและอาการแสดง จะ คล้ายกับอาการที่เกิดจาก ผึ้ง ต่อย แตน แต่จะ รุนแรงกว่า โดยเฉพาะแมงป่องซึ่งจะทำให้เกิด ความเจ็บปวดรุนแรงกว่า

การปฐมพยาบาล

1. ล้างทำความสะอาดบริเวณที่ถูกต่อย กัด ด้วย น้ำสบู
2. ประคบเย็นเพื่อลดอาการปวด บวม และลด การดูดซึมเข้าสู่ร่างกาย
3. ให้อาบน้ำเย็น ถ้ามีอาการปวด ทาแผลด้วย แอมโมเนียหรือครีมไตรแอมซิโนโลน
4. ถ้ามีอาการรุนแรง ให้รีบนำส่งโรงพยาบาล ใน ระหว่างนำส่งถ้ามีอาการของหัวใจและการ หายใจล้มเหลว ให้ช่วยเหลือโดยการนวดปอด และนวดหัวใจ